

Сва српска препуцавања и поделе на наводне Евросрбе и Србистанце заснивају се на веровању једних у мит да ће нам Европска Унија ако постанемо њени чланови донети бољи живот, и неартикулисаном осећају других да ту нешто не „штима“. Но, да видимо колико је добра Европска Унија донела коме...

Скандинавци и ЕУ

Кажу да су Скандинавци просечно гледано најинтелигентнији становници Старог континента. Две скандинавске земље, Норвешка и Шведска, почетком 70-тих одржале су референдуме о евентуалном учлањењу у Европску Унију. Оба народа одбили су да се учлане у ову заједницу.

Норвешка је те 1972. године била једна од сиромашнијих земаља Западне Европе. Сами Норвежани ће вам рећи да су нам 70-тих година прошлог века завидели на нашем животном стандарду, Јадранском мору, црвеном пасошу који је био далеко проходнији од норвешког и социјализму са људским ликом. Због незгодног суседа, Совјетског Савеза, Норвешка је још педесетих приступила НАТО пакту, али се опекла осетивши шта значи одрицање од дела самосталности у одлучивању о важним питањима сопствене политике. Отприлике исте године када први пут одбија да приступи Унији, Норвешка почиње са експлоатацијом нафте у својим територијалним водама Северног мора. То су два темеља данашњег благостања Норвешке – нафта и самосталност у односу на ЕУ. Сасвим је извесно да би Норвешка била сиромашнија да је приступила Европској Унији, и велико је питање колико би њена нафта била под њеном контролом у том случају.

Почетком 90-тих, Норвешка и Шведска поново су одржале референдум о учлањењу у ЕУ. Норвешки народ је поново одбио да се учлани у Унију. Шведска је веома тесном већином, насталом због гласова натурализованих страних радника, прихватила да приступи Унији. У тренутку одржавања референдума Шведска је била осетно богатија земља од Норвешке у сваком погледу. Петнаест година касније, ситуација се преокренула – Шведска је осетно сиромашнија од свог северног суседа који није у Унији.

Иако није у Унији, Норвешка је створила веома ефикасан модел суживота са великом економско-политичком групацијом у свом непосредном суседству: компатибилно законодавство, учешће у неким заједничким пројектима као што су Шенгенски визни систем и Европски економски простор. За реализацију тих пројеката, Норвешка уплаћује у буџет ЕУ око 200 милиона евра годишње. Норвешки модел је веома успешан и лако применљив за земљу попут наше – створити компатибилни правни систем, и учествовати у одабраним програмима ЕУ, али задржати политичку и економску самосталност.

Браћа по Марксу

Но да оставимо на страну најуспешније земље нашег континента и да сагледамо како су у односима са Унијом прошле нама блискије земље бившег социјалистичког блока. Слаткоречива реторика којом су намамљене у Унију убрзо се претворила у нимало веселу реалност где је више наго јасно да су земље Источне Европе постале колоније богатијих чланица ЕУ, извор јефтине радне снаге и висококвалификованих кадрова који се преливају у богатије делове континента који у њихово школовање није морао да улаже. Све важне одлуке о економији земље доносе се у Бриселу, и те одлуке по правилу су веома чудне гледано из перспективе источноевропских чланица заједнице. Богатство ових земаља, и њихови највиталнији људски ресурси несметано се преливају у богате земље које тако постају све богатије, док сиромашни остају да таворе тамо где су и били.

Погледајмо пример Мађарске, нашег северног суседа. Упркос статистичким бројкама које ће нас уверавати у неслућени успон мађарског друштва након приступања Унији, реалност је другачија. Животни стандард Мађара је драстично опао након приступања ЕУ. Просечни Мађар има практично иста примања као становник Србије, изван Будимпеште просечна плата је 300-350 евра месечно, док је задуженост кредитима толика да велики део Мађара реално прима око 100 евра док остало даје зеленашким банкама.

Пољопривреда, стратешки најважнија привредна грана Мађарске, систематски се уништава из Брисела, да би становништво државе са најплоднијом панонском равницом куповало прескупу увозну храну из Данске и Холандије уместо да је само производи за своје потребе по нижој цени. Најсвежији пример представља производња шећера. Од десет шећерана колико је Мађарска имала пре ступања у ЕУ, девет је по диктату Брисела затворено и срушено (!), преостала десета шећерана је такође пред затварањем и рушењем иако има довољно посла и тржишта, док мађарски

пољопривредници добијају субвенције да престану да гаје шећерну репу. Производња једне важне сировине – шећера, на тај начин до темеља се гаси, а земља која је била значајан произвођач ове сировине учињена је увозно зависном у тој области.

Немачке и аустријске компаније откупиле су практично сва мађарска предузећа. Мађари немају више ниједан трговински ланац у свом власништву, па немачки трговци диктирају цене по којим ће се мађарски производи производити и продавати. То самим тим формира и зараде мађарских радника, које већ готово деценију стоје на истом нивоу. Немачке и аустријске компаније откупиле су и комунална предузећа, па тако за воду и одношење смећа сада Мађари плаћају вртоглаве суме, далеко веће него пре приступања Унији. Инфраструктура је знатно побољшана али је животни стандард просечног становника Мађарске у осетном паду након приступања земље Европској Унији. Корупција није искорењена, већ је напротив у порасту. Многи примери криминала и корупције неодољиво подсећају на балканску кухињу, попут недавног случаја где је цели један мост украден и продат у старо гвожђе.

Главни извозни производ Мађарске је – радна снага. Млади Мађари масовно су се одселили у богатије земље Уније где раде послове које тамошње становништво не жели да ради. За то време, становници богатих земаља долазе у Мађарску и будзашто купују опустела мађарска имања где живе од социјалне помоћи коју примају у својим земљама. Млади Мађар може да буде срећан ако добије пристојно плаћен посао у Холандији или Белгији, он тамо од своје плате плаћа порез на основу којег млади Холанђанин или Белгијанац добијају социјалну помоћ од које ће веома лепо живети и беспосличити у Мађарској. Свима лепо. Белгија, Холандија, Енглеска и Немачка добиле су квалификовану и висококвалификовану младу мађарску радну снагу у чије образовање нису улагале новац. Млади Енглези и Холанђани и Белгијанци добили су лагодан живот на грбачи Мађара и Словака и Пољака који раде за њих док они беспосличе у њиховим земљама.

Свакоме ко уме да сабере два и два јасно је каква је перспектива Србије у случају да уђе у Европску Унију. Србија има све изгледе да прође још значајно лошије од Мађарске, Литваније, Словачке и остале браће по Марксу. Попут ових земаља, и ми ћемо бити учињени увозно зависним у свим оним делатностима где не морамо да будемо, да би што мање новца остало у српској каси и да бисмо пристајали да јефтино продајемо оно што једино можемо – радну снагу. Попут ових земаља другог реда, и наша млада популација вишеструко масовније него до сада ће се одселити у богате земље Запада континента, док ћемо у замену добити талас младих џабалебароша из земаља где су наши млади отишли. Наша полиција, судство, здравство, школство (...) биће подједнако корумпирани као и до сада иако ћемо имати законе који на папиру звуче исто као европски. Ако полиција и судство почну да раде свој посао, постоји

опасност да ће нам животни стандард порастати, па ће наша радна снага самим тим поскупети - а коме то још треба на Западу?

И ЕУ и Русија имају алтернативу

Фантасма о бољем животу који ће почети истог тренутка када приступимо Европској Унији, ако јој икада приступимо, подједнако је утемељена у реалности као вера Албанаца да ће им све кренути набоље само да добију независност. Једини реалан разлог зашто Европска Унија тежи да се прошири је потреба за новим колонијама којима ће богате чланице Уније узимати данак у крви.

Норвешки модел суживота са Европском Унијом у суседству далеко је перспективнији за Србију. То би значило следеће: учинити правни систем земље у потпуности компатибилним са оним у Европској Унији, искоренити корупцију у судству и полицији, сарађивати са Унијом на основу уговора у одабраним програмима који су за нашу земљу повољни, учланити се у Шенгенску визну зону. Али истовремено сачувати политичку и економску независност земље.

Као што је Титова Југославија профитирала на томе што није припадала ни Западном ни Источном блоку већ је била мост између њих, тако и Србија у 21. веку своју најбољу перспективу има у томе да буде ни Исток ни Запад, већ мост између руског Истока континента и Запада у виду Европске Уније.

Сваки вид ступања у политичку унију носи са собом озбиљан ризик, и земља попут Србије, са осамдесетогодишњим искуством живота у југословенској заједници народа требало би да има реалније гледање на удруживање тог типа. Као што би Србија без удруживања у Југославију данас била далеко богатија и развијенија земља, поштеђена многих горких пилула историје, тако ће и Србија без Европске Уније, веома сличне Југославији у многим сегментима и slabим тачкама, бити богатија и перспективнија земља.

Текст је објављен на <http://vladimirkrakov.mojblog.co.yu/>